

Ir A. F. E. Jansen, als afgevaardigde
der Nederlandsche Smalfilm Liga.

K. Melzer.
Voorzitter B.D.F.A.

Dr. H. Plaumann.
Secretaris B.D.F.A.

Filmamateurs komen samen te Berlijn.

Aan den vooravond van de XI Olympiade kwamen filmamateurs uit geheel Europa te Berlijn bijeen voor het 5e Concours International du Meilleur Film d'Amateur met het daaraan verbonden 2e Congres, welke gebeurtenissen in de week van 23 t.m. 29 Juli plaats vonden. Een 13-tal landen had vertegenwoordigers gezonden en voor deze was het een prachtige gelegenheid om nu persoonlijk met elkander kennis te maken. Voor mij was het een buitengewoon genoeg met onze buitenlandsche filmvrienden in contact te komen. Uit Frankrijk trof ik de heeren Pierre Boyer en Vivié, vergezeld van hunne dames, uit Oostenrijk de heeren Hengl, Deimel en Hocevar, uit Hongerije Secretaris Scsigulinsky, vergezeld van 4 medeleden Dr. Berczelly, Ruby, Deutsch en Zombory, uit Tsjecho-Slowakije, de heeren Beer Procházka en Dr. Honsig, uit Zwitserland de heer Barth met echtgenoot en Hr. Weissen-

berger. Van Portugal ontmoette ik Dr. de Meneses, die ook aan de Zeilwedstrijden in Kiel zou deelnemen, uit België Hr. Cauvin, uit Polen Mej. Wojciechowska, uit Italië Dr. Chiarini, de Tomasi en Innamorati, uit Zweden de heeren Uggla en Bergendahl, terwijl uit Roemenië Dr. Mantsch en voor Spanje Hr. Artis aanwezig waren. U ziet inderdaad een internationale bijeenkomst, waarbij vele talen gehoord konden worden. In hoofdzaak kon men echter met Duitsch en Frans terecht.

De ontvangst door onze gastheeren, vertegenwoordigd door de heeren Melzer (President) en Dr. Plaumann (Secretaris), gesecondeerd door vele medeleden was eenvoudig en hartelijk. Trouwens alle bijeenkomsten kenmerkten zich door de prettige en ongedwongen toon, welke daar heerschte. Als ik denk aan de vele malen, dat ik „Bruderschaft” heb gedronken, moet ik mij het volgend jaar in Parijs wel direct „en famille” voelen. Een dergelijk vriendschappelijk samenzijn, zal ongetwijfeld een gunstigen invloed uitoefenen op de internationale ontwikkeling van het filmamateurisme. Het gemeenschappelijk souper, dat na de ontvangst plaats vond was zeer geanimeerd en vormde een uitstekend middel om ongedwongen beter met elkander kennis te maken; je bent direct in goeden congresgeest. Onze gastheeren ontvingen van Oostenrijk, Hongarije en Frankrijk stoffelijke blijken van waardeering, die zeer geapprecieerd werden. Het was laat voor men uit elkander ging. Trouwens, vroeg ben ik nooit naar bed gekomen in die bewogen dagen, wij leefden feitelijk twee levens, maar niettemin waren wij toch den volgenden dag steeds prompt op tijd; je went aan alles. De belangstelling van officieele zijde was voor mij als Nederlander ongevoelen en opmerkelijk; daarvan getuigden de officieele ontvangsten door Dr. Lehnich, President van de Reichsfilmkammer en van de Internationale Filmkammer, alsmede die door Dr. Lippert, Staatscommissaris van Berlijn. Bij dit laatste bezoek ten stadhuize ondervonden wij van het publiek zooveel belangstelling, dat men ons bepaald voor een of andere Olympische delegatie heeft gehouden. Later vernam ik dat dienzelfden ochtend inderdaad een Olympische delegatie was ontvangen.

Ook de pers, handel en industrie leefde geheel mede; dat was inderdaad verheugend. Met eenigen weemoed dacht ik daarbij aan ons eigen landje! Ik heb hier voor mij liggen een aantal uitknipsels uit diverse bladen, als Licht Bild Bühne, Film-Kurier, Berliner Stadtblatt, alsmede een résumé van persuitlatingen van bekende personen, verzameld door de Presse-Dienst der Reichsfilmkammer. Uit alles blijkt, dat men werkelijk belangstelling heeft voor het filmamateurisme en waardeert, hetgeen door ons, filmamateurs, wordt gedaan. Een der bladen wordt zelfs lyrisch en spreekt ter gelegenheid van de galavoorstelling der bekroonde films van: „Hier sind die wahren Dichter des Films!” Als nuchter Hollander beschouw je de zaak natuurlijk wat minder dichtertlijk, maar toch doet die waardeering goed en als wij hier slechts een fractie van die belangstelling en appreciatie hadden, zouden wij heel tevreden zijn. Enfin, laten wij door de daad toonen, dat wij daarop recht mogen hebben.

De handel en industrie had met de vakpers een aardige tentoonstelling op smalfilmgebied georganiseerd in hetzelfde gebouw, waar het concours en het congres plaats vonden, zoodat wij tusschen de bedrijven door gelegenheid hadden, met de producten van de Deutsche industrie kennis te maken, een waardevolle „hint” voor volgende Congressen. De nieuwste opname- en projectie-apparaten waren daar aanwezig en trokken groote belangstelling; een kleine historische afdeling completeerde het geheel.

Nu ik het toch over apparaten heb, kan ik meteen wel vermelden, dat

onze vriend Pierre Boyer veel succes oogste met zijn typisch Fransch toestel, de Facine. Dit toestel had verschillende raffinementen, die ik nog nergens heb aangetroffen als b.v. automatische „Ueberblendung” met verschillende snelheden, nauwkeurige beeldteller en een maximum opnamesnelheid van 80 beeldjes. Daarbij was het lichter dan de gebruikelijke modellen. Onder de Duitsche amateurs trok mijn eenvoudige Simplex Pockette veel belangstelling, blijkbaar vanwege de onbekendheid aldaar. De nadeelen ondervond ik echter, doordat ik nergens cassetten ervoor kon koopen.

Gedurende deze bijeenkomsten werd door velen „unheimlich” veel gefilmd en gefotografeerd. Enkele resultaten ziet U bij dit verslag. Van de films hebben wij slechts een fractie gezien. Waarschijnlijk zal de congresfilm nog wel in omloop komen. Je zag allerlei soorten fotocamera's, doch gróóter dan 6 x 9 kan ik mij niet herinneren.

Na het zware jury-werk volgde het niet minder zware congreswerk. Het is daar soms warm, maar vriendschappelijk toegegaan. Sans-Souci heb ik niet gezien, wel de niet-congressisten. Daarentegen hebben wij wel het Reichs-Sportfield bezichtigd. Mijn respect en bewondering voor de grootsche en keurige opzet; inderdaad geweldig, het stadion met 100.000 zitplaatsen, het mooie zwemstadion, het groote poloveld, het openlucht-theater, zeer fraai gelegen tegen de beboschte heuvels. Natuurlijk werd dankbaar gefilmd en gefotografeerd en het kostte den leider dikwijls moeite om zijn „Schaapjes” bij elkaar te houden. De lange Zweed Ugkla torstte met mannenmoed een Kodak-Special op statief rond. Hij diende ook vaak heel nuttig als baken om de filmisten onder de andere bezoekers den weg te wijzen!

's Avonds wist onze Hongaar met den Poolschen naam: Scsigulinszky een echt Hongaarsche gelegenheid, de Puszta. Wij gezamenlijk crnaar toe. Onderweg verloren wij echter al de helft door pech van een der autobussen en per slot van rekening bleek de Puszta alleen maar een dansgelegenheid en wij rammelden na het congres van den honger. Wij hebben ons toen maar elders op den Kurfürstendamm getroost.

De excursies naar Siemens en Agfa waren zeer interessant, maar te vluchtig, zoals dat gewoonlijk gaat. Bij Siemens zagen wij de nieuwe 8 mm-camera met cassette, die je eenvoudig maar om te keeren heb voor belichten van de 2e helft. Agfa had de buitengewoon aardige attentie: iedere delegatie uit het buitenland een boekje over smalfilm en een 60 m Ozaphanfilm over de Winter-Olympiade cadeau te doen. De ontvangst was buitengewoon bij beiden en gaf aanleiding ook hun stand op de Deutschland-tentoonstelling te bezichtigen. Bij Agfa had ik het genoegen om met een paar anderen in de paternosterlift te blijven steken, juist in het onderste punt. Vermoedelijk was de lift door de „run” overbelast geraakt. Wij hadden daaronder heel wat bekijks, zoodat wij tenslotte 10 pf per persoon voor het bekijken vroegen, het bedrag eenvoudig naar beneden te werpen. Wij hebben echter niets opgehaald, wel jammer; als een tegemoetkoming in de reiskosten was het welkom geweest.

Van het bezoek bij Tobis herinner ik mij als iets bijzonders de zeer goede demonstratiefilm over: hoe ontstaat een geluidsfilm, die een veel beter idee geeft dan een werkelijke voordracht, en de kolossale beeldprojector voor achtergronden met een booglampje van „slechts” 300 A. De camera-kraanwagen, die zij daar hadden zouden wij ook wel kunnen gebruiken. Wij mochten ook bij een werkelijke opname aanwezig zijn en daar waren velen niet weg te slaan. Zij zaten in allerlei hoekjes te filmen of te fotografeeren. Merkwaardig al die zwaar geschminkte gezichten, die bij daglicht nu niet bepaald voordeelig uitkomen. Ik beklaag de heeren, die geen panchromatisch materiaal voor hun foto-opnamen hebben gebruikt! Neu-Babelsberg was ook zeer interessant. In de speciale Lehrmittelschau kon men zien wat er alzoo bij filmopnamen te pas komt; deze afdeeling dient dan ook ter opleiding van filmkrachten voor het bedrijf. Ook hier mochten wij bij een opname aanwezig zijn. Geweldig groot zijn de hallen en het terrein, waar nog allerlei requisieten staan van vorige films, die weer, voor zoover mogelijk, bij nieuwe films, eventueel met kleine wijzigingen, gebruikt worden. Zoo stonden b.v. nog vele coulissen uit de bekende film: Der Kongrëss tanzt. Gedurende de lunch in de

cantine ging het gerucht rond: Lilian Harvey zit voor ook te lunchen. Nu, U begrijpt, binnen korten tijd, was de lunchtafel ontvolkt en werd de arme „diva“ belegerd door een batterij foto- en filmtoestellen. Zij was heel minzaam, lachte extra vriendelijk, zoodat wij allen een goeden dag hadden. Naderhand, bij het vertrek naar de studio, werden haar autogrammen gevraagd. Een der Hongaren had zoo gauw geen papier bij de hand en bood toen maar een blanco bladzijde van zijn pas aan. „Als dat maar geen last geeft“, zeide Lilian Harvey, „Nee, dat hindert niets, teekent U alsjeblift maar“, antwoordde de Hongaar en liet later vol trots de gewonnen handteekening in zijn pas zien. In den bekenden Mercedes-wagen met compressor reed zij daarop naar de studio weg, terwijl hongerige camera-oogen haar achtervolgden.

Het „Festbanket“ verliep zeer geanimeerd. Ik zat met Oostenrijk en Zwitserland aan een tafeltje, zoo ongeveer midden in de zaal, zoodat wij inderdaad een soort „neutraal“ blok vormden. Na afloop werd gedanst en daarna werd tot improvisatie overgegaan. Hr. Boyer fungeerde als conférencier. Onze reeds meer gemelde vriend Scsigulinszky (spreekt U den naam eens vlug uit) debuteerde in verschillende gastrollen, eerst met een lied als bas, dan bariton en tenslotte mezzo-sopraan. Groote hilariteit onder de aanwezigen. Nadat nog meerdere zangnummers ten gehoor waren gebracht, werd diep in den nacht opgebroken.

De Gala-voorstelling van de buitenlandsche bekroonde films gaf 2x dien avond een uitverkocht huis. De inleiding van den heer Weidemann, vice-president van de Reichsfilmkammer was heel goed en getuigde van een oprechte waardeering voor het amateurswerk. Jammer dat de voorstelling in zoo'n haastig tempo werd afgewerkt, zonder korte toelichting voor de films. Er was dien avond juist heel veel publiek, dat nog vreemd tegenover de amateurbeweging stond.

Na het officieele gedeelte, kregen de deelnemers gelegenheid om iéts van Berlijn zelf te zien. Daartoe had tot dusverre de tijd ontbroken en degenen, die nog nablijven konden, hebben van die gelegenheid dan ook dankbaar geprofiteerd door filmopnamen van het werkelijk enorme verkeer, de massale voorbereidingen voor de Olympische Spelen te maken. Bij een speciale voorstelling in de Reichsfilmkammer kregen wij naast historische filmdocumenten van voor en tijdens den grooten oorlog, óók nog gelegenheid de groote politieke film: „Der Triumph des Willens“ te zien. Ik moet zeggen de film is grootsch van opzet, voor politieke doeleinden goed, zuiver filmisch veel te lang vanwege de herhalingen. Vooral in het begin zijn geweldige momenten van regie en opbouw.

Rest mij nog de vermelding van een bezoek aan het Olympisch dorp, waarbij de dames buiten moesten blijven. Ook dat is groot van opzet en goed georganiseerd, o.a. met een eigen bioscoopje voor de zelf opgenomen films. Een „Unterhaltungsabend“, liet ons zien, dat vele Olympianen toch in den grond nog kwajongens (in den goeden zin dan) zijn bij het uiten van hun appreciatie voor het gebodene. Het was soms een oorverdoovend gefluit en gegil en alle naties broederlijk in groepjes dooreen.

Ik mag niet vergeten de gezellige avonden, doorgebracht in internationaal gezelschap, waarbij vaak „Bruderschaft“ werd gedronken — de reeds meer vermelde Scsigulinszky was daar sterk in, wat je noemt een „geschikte“ vent — en vriendschapsbanden voor later werden aangeknoopt. Aan alles kon je merken, dat Berlijn in Olympiastemming was of kwam, de prijzen van hotels en consumptie waren ook „Olympisch“, terwijl de vele foto- en kinozaken heele rissen Leica's, Contax, Ikonta's, enz., alsmede filmtoestellen tot de Movikon of zelfs de Kodak Special in

voorraad hadden. Je zou zoo zeggen, waar halen de menschen het geld vandaan. Een van de vele raadsels! Blijkbaar hadden die zaken geen klagen. Vlaggen-fabrikant is ook geen slecht baantje in Duitschland, vooral niet tijdens de Olympiade! Enorm wat daarvoor aan geld wordt gependeed. Ik wil sluiten met een woord van waardeering voor onze gastheeren; de Bund Deutscher Film-Amateure, voor hun keurige ontvangst en organisatie, voor hun gastvrijheid en de nuttige en genoegelijke tijd temidden der Duitsche filmamateurs doorgebracht. Dr. P l a u m a n n verdient een woord van speciale hulde voor zijn enorme werkkraft en opgewektheid. Men heeft ons veel laten zien, ik zou haast zeggen te veel, doch dit is onder de gegeven omstandigheden begrijpelijk. Ik ben weggegaan met den indruk, dat ik niet alleen in Duitschland, maar ook elders vele filmvrienden voor ons heb gewonnen. Moge dit in Parijs doorwerken!

Rotterdam, Augustus 1936.

A. F. E. JANSEN.

Het is geen Redactie-gewoonte, om aan het eind van een artikel iets te zeggen. Deze uitzondering bevestigt den regel. We danken Ir. J a n s e n hartelijk voor zijn frissche, belangrijke verslag van zijn belevenissen op de Berlijnsche reis, die hij helaas alleen heeft moeten maken. We hopen, dat volgend jaar naar Frankrijk velen hem zullen vergezellen. D. B.